

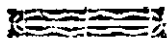
A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BETSBÖL Szeredán 29. Decemberben 1789.

Az 1789-dik elztendő ma az Ujság-íróktól le-
mondott, 's mi-is rólla! Fel-fogodott az 1790-
dik elztendő; mely tsak alig ha a' Kronikákban
még nevezetesebb nem léfzen amannál; mert a' mi
Uj elztendőre való Ujságink már-is olly nagyok és
fokok; hogy ha a' Kurir Derésének szájában ke-
mény zabola nem volna; már is kész volna ezek-
kel izaladni, és 16 árkosra lem férne-le a' mit vin-
ne; de kéntelen úgy lépni, a' mint a' Kantár-szárát
húzzák. Azonban, a' mit egy Ts. K. Birodalombé-
li Lónak vinni szabad léfzen, azt ő az Uj-elztendő-
ben-is a' maga érdemes Uraihoz és Afzfzonyaihoz
el-vinni leg-főbb kötelefséginek tartya. Tzó hát
Derés! az 1789-dik elztendőbéli utolsó Kurirrál.

K k k k k

Bets.

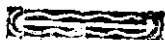

Béts. — *Kristut Urunk* születése *Innepének* 2-dik napján, az az *Szt. István* napján szokásban vala, hogy a' *Szt. István* Templomában az egész *Ts. Királyi Udvar* egész *Gálában* meg-jelenyen. A' közelebb múlt, meg-nevezett *Szt. Innepi* napon is a' *F. Hertzeg* és a' *Hertzeg Afiszony*, kik mind ketten friss egészségben vagynak, meg-jelenének itten; de a' mi *Felsőges Urunkhoz*, az ő-réá ohajtva varakazóknak, bizonyos okokra nézve, szerentsejek nem leheté.

Feldmarsal B. Laudon szerentsésen meg-érkezett, és *Béts* mellett a' maga *Falusi Majorjában*, minden *Városi lárma* nélkül tsendesen nyugzik. Azt írják *Budáról*, hogy talám még egy *Vitéz* sem élt ezen században olyan, kinek-közönségesen olly nagy *Tiszteletet* adtanak volna a' maga útjában, mint most ezen *hadi Atyának B. Laudonnak* adtanak. Minden *falú*, valahól csak *keresztül* jött, az ő *tiszteletére* előre el készült vala. Az *Oskolabéli Ifjak* sorban állottanak: *Ifjú, Öreg, Nőtt és Nőtlen* ezt kiáltják vala: *Éljen Laudon!* *Mint* *hogy Forsponton* jött, a' *Parasztok* mindenütt azon *velkednek* vala egymással, ki légyen a' *Laudon Kötsiisa*. *Pesten* a' *7 Polgári Kompánia* *parádéba* állott-ki *elejébe*, és a' *Városi Tanáshaz* előtt zeng vala, a' *Musika*. Az *öszve* tódult és ötet követő népnek *szive* örömmel és *szája* *Fivőt* kiáltással *tellyes* vala. 21-dikben indult-ki *Budáról*, a' maga *kis Török Leánykájával*, kit a' *hintóban* maga mellett hoz vala. A' *Pesthi lövő Kompánia* *egész-szen* *Vörösvárig* *kifiré* lovon; itt az *ágyúk* az ő *közelítésére* meg-zendülének, és az egész *Közönség* talpon áll vala *tiszteletére*. — *Hogy* 11 *Batalion* *gyalogság*, és 2 *Regement Dragonyos Magyar-ország-ból* *Gallitziába* ment, a' *Budai Levelek* is *erősítik*.

A' *Mária Theresia* *Hadi-Rendjére* közelebből ezek *íteltettének* méltóknak; kik ő *Felsőgétől* ezen *Tisztelességre* való *lépésben* meg-erősítettének:

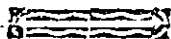
Feldmarsal-Lájdinánt B. Klébek nyert *Komendátort*. — *Ritterek* *lettenek*: *Feldmarsal-Lájdinánt B.*
Splényi

Splényi. — Hertz. *Eszterházi Antal*, az *Eszterházi Antal*, Sergének Májora. — B. *Kinmájor*, a' *Löwener* Seregnék Obestere. — Májor *Jaux*, az *Inzsinér* Seregtől. — Generálmájor B. *Karajtzay*. — Kapitány *Pilláti*, a' *Pellegrini* Sergeből. — Kapitány *Nefzmery*, a' fő H. *Ferdinánt* Magyar gyalog Sergeből. — Obester *Kray*, az első Oláh Sergeből. — Generálmájor *Lauer*, az *Inzsinérek* Sergettől. — Kapitány *Jenzel*, *Langlois* Sergeből. — Obester *Fiser*, a' Generál-Stabtól. — Kapitány *Fiquemont*, *Klébektől* — Obester *Lindé*, a' *Kaunitz* Sergeből. — Kapitány - Lájdinánt *Dedovits*, az *Inzsinérek* Sergeből. — Gránátéros Kapitány *Gyulay*, a' *Gyulai* Sergettől. — Obester *Otskay*, a' fő Hertz. *Ferdinánt* Sergeből. Kapitány *Verbelly*, az *Inzsinérek* Sergeből. — Obester *Mak*, a' Generál Stabtól. — Generálmájor G. *Sztáray* — Generálmáj. *Kulnek* — Májor *Páitsek* az *Erdödi Húszár* Sergeből. — Kapitány *Borovitz*, a' *Khévenhüller* Sergeből. — Obester *Kosztolányi* az *Erdödi Húsz.* Sergeből. — Gen. Májor B. *Vetzay* — Obester *Arnál* az *Inzsinérek* Sergeből. Itt mindenestől 25-ön kaptanak *Ritterséget* ezen Rendben, és egy *Komendátort*: ezek közül 14 Magyar.

Móldovából azt írják, hogy valamint *Krdjovdán* ugy *Bukoreftben* is egy ugy nevezett *Divány* állítottatott-fel, ezen *Tartomány* igazgatására, mely áll egy *Tsászári* tellyes hatalmú izemélyből és az *Ország*nak némely nagy *Férfaiból*. A' *Bukorefti Arnota* Sereg, mely 3000 fegyveresekből áll, a' *Tsáizár* hüségére esküdt, és már most 6000 szaparított, kik magokat szüntelen fegyverben gyakorolják. —

Zemlin 14. Dec. Ma indula F. M. B. *Laudon* Béts-felé, a' maga 5 ezttendös kiss *Török* Leánykájával, kivel tsak egyedül mulatja magát az útan. Ezen Kiss Leánykát a' *Hajosok* Májora *Pemler* Ur hozta vala *Orfovától* magával, hól 2 *Török* *Afzzyonyok* között ülve találá. A' *Feldmarsal* magáénak fogodá, *Török* ruhába öltözteté, és magával szoren-

rentsésen fel-is hozá. — A' Belgrádi vólt *Testedár* nak a' fegyver-nyugvásról való kérését minekután na *Laudon* meg-vetette, bővebb maga meg-határozását küldötte a' Nagy Vezér írásban *Laudonhoz*, mely *Staféta* által Bétsbe útasíttatott. A' *Testedár* pedig Belgrádban maradott. Báró *Laudon* kemény parantsolatot hagyott hátra, hogy ezen *Testedár* loha magára ne hadgyák, és az ő embereit szel-lyel jární, a' 'Sidókkal és Rátzokkal tanátskozní meg-ne engedjék. Tehát a' fegyver-nyugvásról még semmit sem tudunk. A' Békeségnek nyilni kezdett virágja-is kezd némellyek előtt hervadozni, és azt hiszik sokon, hogy a' Porta még a' jövő esztendő-ben-is háborogní szándékoznék; még pedig a' nép-nek nagyobb bátorság adásra a' *Szultán* és a' fő *Mustis* Táborba fognának szállani. Isten tudja mit hoz a' 90-dik esztendő; öszve-szótt font környü-lálók között vagyon *Europa*, semmi bizonyost előre nem tudhatunk.

Azt írják Grádiskából: „ A' mi környékünk a' külső ellenségtől tsendes; de a' belső ellenség, a' *Tolvajok* ollyon nyughatatlaná tette nek bennün- ket, hogy az *Eszszegi* útakon egészzen *Bródig* senki sem mér kivált étzaka jární. A' *Tolvajok* többny- re szökővények és által-vándorlott *Bolznyakok*, kik nem dolgoznak még-is élni akarnak.

Csernovitz 16-dik Dec. — „ Kedves Barátom! Az ezelött *Kaminitz Podoltzkiban* vólt *Komendáns Gen. Vitt* kevés idővel ezelött *Varsóba* menvén, a' maga *Szolgálatját* meg-köszönte, és *Lemberg*-felé viszsa térvén, ma 18-ad napja *Hotimba* érkezett, az holott *Gen. G. Cantó* által Bállal fogodtatván, fietséggel *Mahilov*-felé mene, és a' *Musikáknál* szol- gálatot vett, még pedig olly szerentsésen, hogy leg- ottan *Kerfoni* *Komendánsnak* rendelteté. *Gallitziá- ban* 6 *Regementre* való eleség takarittatik- öszve, mely *Regementek* itten egy kis vigyázattal fognak lenni. — „ Az *Orosz Armadának* nagy része az el-múlt esztendőbéli *Téli-szállására* *Jass* és *Botosán* tájékára bé-szállott, más része pediglen *Ismael vára* körül

körül mint egy 5 mértföldnyire sátoroz. Az osztrómhoz azért nem foghatván, mivel ezen vidéknek fája tellyeliséggel nem lévén, a' vár alatt meg nem maradhat a' nép. „Raja Bukovinával edgyefittetik, és Polgári igazgatás alá adatik. A' meg holt Báró Metzburg helyett, a' Kormány széken lévő Titoknak *Ergellet* Ur rendeltetett ideig való *Adminisztrátor*ú Moldovában. „A' Széna olly szük ezen Tartományokban, hogy a' Táborhoz a' *Rajából* kén-telenítettnek embereink szénát hordani, mely egy 69 mértföldnyi útát téfzen. Minél hamarább nagy Ujságokkal fogok szolgálni s. t.

A' Krájovali Elés árra.

1 Oka	Marha hús	—	3 Para	, az az :	4 $\frac{1}{2}$	kr.
—	—	Berbéts hús	—	4	—	6
—	—	Difznó hús	—	6	—	9
—	—	Fris Vaj	—	12	—	18
—	—	Búza liszt	—	2	—	3
—	—	Fejér liszt	—	3	—	4 $\frac{1}{2}$
—	—	Szürt Vaj	—	22	—	33
—	—	Eget bor	—	16	—	24
—	—	Bor	—	4	—	6
—	—	Törökbúza liszt	—	1	—	1 $\frac{1}{2}$
—	—	Szalonna	—	6	—	9
—	—	Só	—	2	—	3
—	—	Dohány	—	10	—	15
—	—	Gyertya	—	12	—	18
—	—	Viasz Gyertya	40	—	fl. 1	—
4 Ökrü	szekér-fa	—	—	—	—	45

NB. Egy Oka, 2 fontot és egy fertályt téfzen.

A' pénzek érdeme.

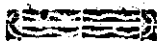
Souveraind'or	—	—	15 Rf.	—	ki
Tsászár Arany	200	Para.	—	5	—
Koronás Tallér	100	—	—	2	30
Kurta Tallér	89	—	—	2	13 $\frac{1}{2}$
Egy Török Lév	40	—	—	—	21 $\frac{1}{2}$
Egy Para (Magyar Pótra)	—	—	—	—	1 $\frac{1}{2}$ k

A' Vulkáni Corpus Oktoberben tett iitközetével hogy 4000 Törököknél többet pusztított-el, így b

zonyosodik-meg: Midőn az én Levelezőm *Kerbus* nyestnél volt, el-szökvén a' *Kara Mustafa* Iró Deákja (*Logotheta*) leg-elsőbben is ő hozzá ment, és esküvéssel bizonyította, hogy *Kara Mustafa* írva panaszolta, hogy 11-ezer emberből nem maradtott több 6000 nél 's még annyi sem.

Erdélyből ezeket írják: „ Gládovdtól fogva egészen Foksnig a' mi Sergeinkből egy Linea vonatott, mely a' mi Moldovában és Oláh országban való maradásunkot nyugodalmossá teheti; mivel itt a' mi Sergeink ollyon egy-mást segíthető közösítésre osztattanak el, hogy az ellenség ezeken keresztül nem ronthat. Ezen Linea Kládovdtól fogva Cs. netzen, Szteháján, Krájován, Karakallán, Tekutszon, Bukoresten, Urstsenin és Buséon keresztül egészen Foksnig, és onnan az Orosz Sergekből táinált Linea egészen a' Dunáig mégyen. Kládovában vagyon Generál-Májor Fábri és Lichtemberg, Csernetz és Sztréhájában a' Vartenstébon Hadi-testétől egy Regiment. Krájovában Gen. Stáder és Leonardó a' magok Brigadíjokkal, Karakalban Generál Májor Brugglak a' maga Brigadíjával, Tekutsban Gen. Máj. Májersháim a' 2 Oláh Sereggel és 2 osztály Lovassággal, Bukorestenben vagyon Feldmarfal Hertzeg Kóburg 6 Bat. gyalogsággal és 7 osztály lovásokkal. Urstseniben és Buséoban Pfefferkorn és Orosz a' magok Brigadíjokkal, végre R. M. L. Splényi a' H. Kóburg Táborának több részével Rotistó és Foksn körül fekszik. Itt mindenütt szegény szállások vagyon a' Télen a' mi népiünknek; mert a' házak üressék, el-pufztultak, ajtó ablak nélkül valók, még tsak fedele vagy padlássa sem mindeniknek vagyon; a' széna és szalma szük és drága. A' Vulkáni Pafsus úgy el-vala a' mostoha időtől rekesztve, hogy azon egy ember sem járhat vala. Ezt már most a' Kereskedők rész szerint ki-nyitották, de az után 30 meg fagyott embereknél-is többet találtak. A' Tertzburgi és Lömösi Pafsusok is el valának zárva, de ezek is rész szerint már most járhatók. Bukorestenben szük a' fa és széna; a' mi

Húszáraink ezen Kanahán földének hirdetett Tartományról panaszalkodnak; sokot börtel a' *Matzkó* és a' *Tsillag*, pedig a' Húszár inkább maga nem eszik, mintsem lova-börteljen.

Oláh-ország. *Brailla* és *Ismail* még nints a' Muszka kéznél, a' mint az egész Világ után ki-hirleltük vala. Sem a' Muszkák sem mi fegyver-nyugvást a' Portának nem engedünk; ugy vélekednek sokon, hogy a' jövő esztendőben még hozzá fogtának idején az ellenségeskedéshez, és idején elvégeznék ezt, és így lenne osztán békelesség. — Azok a' készülétek, mellyek Móldvában és *Oláh-országban* tétetnek azt akarják erőltetni, hogy ezen Tartományok többé a' Porta alá viszsa nem mennek, hanem leg-alább tulajdon mástól nem függő Hertzegek alá jutnak.

Külső országi jegyzések. — „Jól tudjuk, hogy mindenek nagy ujságokat keresnek itt a' mi Leveleinkben, de ezzel halgattatunk. — A' Konstantinápolyban lévő *Frantzia* és *Pruszszus* Minilttereknek Nov. 10-dikén különös *Audientiájok* volt a' Nagy Szultánnál. Egész Konstantinápoly Szultánnyostól edgyütt meg van keseredve, egy Görögnek, ki *Mauroyénivel* levelezett, egyszeribe fejét vétette, és azon Tatár Kurirnak is, ki a' szomorú hirt vitte a' Nagy Vezértől, kötség kívül azért, hogy ezt másokkal ne közölhesse. A' *Mauroyeni* fejjéért is egy *Kapidsi* Basa küldetett Konstantinápolyból, pedig erre a' Székely Húszárok fentek már kardot. — Lengyel-országban minden 20 Parasztnak 1 Húszárt, nem külömben minden 10 Papnak és Nemesnek egy Lovas katonát kellett ki-állítani. Ezek szüntelenül való hadi-mozgásban vagnak.

Muszka Vezér *Sziivarov* minden órán váratik Bétsbe, és az Erdélyi Nagy Hertzegségbeli fő Kormányzó is ma, vagy holnap meg-érkezni tartatik. — Baró *Wesselényi Miklós* Ur a' múlt Vasárnap szerentsésen Bétsbe érkezett. — Az Erdélyi Kormányzó eddig volt *Titoknak Kofza* Ur, ugyan azon

azon Kormány-széken Tanátsofsá tétetett. — Az ifju Kapitány Gróf *Hadi*, az édes Attya Húszár Sergénél Májorra lett. — Belgiumban tsak ugy van a' dológ a' mint lehet. — A' mi Felséges Urunk már most jobban mondatik magát érezni. — A' *Tsek* és *Morv*-országokban fekvő Sergek parantsolatot kaptak, hogy fel-készülve várják az utolsó jel-adást.

A' *Hadi Történetek* írói meg-vették *Gyurdsova* Várát Oláh-országban; de nagyon liettek vele; mert a' mi Bukoreftből vett Levelünk azt mondja, hogy még a' Törökök kezénél vagyoni.

Egy emlékezetes jószágos tselekedet. „ A' maga Jóbbágyainak édes Attya *Palényi Jukey Böldisár* Urnak eleitől fogva azon kegyes szokása vala Jobbágyaihoz, hogy azoknak minden elztendőben a' maga nyája közül tulkokat osztogat vala-ki, kik ezek közzül szegénységek miatt iga-bármöt nem szerezhettek vala magoknak. Nem szünt-meg ezen Kegyes Ur az idén-is a' maga Jóbbágyainak édes Attyak lenni; mert ezen folyó hónapnak elein N. *Szala* Vármegyében Szt. *Balás* nevezetü helységben lakó Jóbbágyai között, kik ebben az elztendőben a' Marha-dög 's más vízontogságok miatt marháiktól meg-fosztattak, 20 darab szarvas-marhát ingyen ki-osztott köztök; kinek Jóbbágyai ezen minden elztendőben gyakorolni szokott kegyességéért ezer 's meg ezer áldást kívánnak.

Zilah 18. *Dev.* A' minapi *Zilahi Kan* ördög képiben járt Kan fertésről való Tudósítást kétttség kívül valamely 'Tsiklándazó eszü ifju ember tette vala a' Kurirnak; mert a' *Zilahi* érdemes emberek erről semmit sem akarnak tudni; söt egy Levelében azt írják nekünk: „ *Mi tellyeséggel nem otyon meg rögzött vélekedésü és gondolkozásü lakósfok vagyunk, kik előtt egy Kan, Kan-ördög képiben jelenhesék-meg.* “ Azért ki ki láthatja, hogy ezeti Tudósításnak nagyobb része költemény és nem valóság vala. A' tsiklándazó eszü Tudósító a' szürke Kant leg-feketébb Ördögnek maga fessette.

(A' Múzsából megyen a' Titulus árkos.)